

Krydsningskøer klarer sig godt uanset managementniveau

Forskel: Ved at se på de største besætninger, der systematisk anvender krydsning, har vi undersøgt, hvordan krydsningsdyrene klarer sig i første laktation under forskellige managementforhold. Krydsningskøerne klarer sig godt for ydelse målt som kg fedt og protein samt frugtbarhed uanset managementniveau – især RDM × HOL krydsninger klarer sig godt.

Af Ruth Bønløkke Davis, Morten Kargo og Anders Fogh, Seges Kvæg

Kravene for, at en besætning kunne indgå i undersøgelsen, var, at de skulle have over 180 årskøer, mindst 25 pct. renrace Holstein og mindst 25 pct. krydsningsdyr. I alt opfyldte 18 besætninger disse krav. Dyr født i 2011, 2012 og 2013 indgik i analyserne.

For, at en racekombination er blevet brugt i undersøgelsen, har det været et krav, at der var mindst 10 køer efter samme racekombination. De fem bedste og de fem dårligste besætninger blev fundet for ydelse målt i fedt og protein, første til sidste inseminering og behandlede mastitistilfælde i første laktation. I alle 18 besætninger var der både rene Holstein og RDM × HOL krydsninger. Derfor har vi valgt at sammenligne de to grupper.

Værdistofproduktion i top

De fem bedste og fem dårligste besætninger blev udvalgt på baggrund af den gennemsnitlige ydelse målt i fedt og protein i besætningen. Blandt de fem bedste havde RDM × HOL i fire ud af de fem besætninger en højere ydelse end

Forskel mellem Holstein og RDM × HOL på besætningsniveau		
	F + P	1. til sidste ins.
Bedste 5	16,7	-7,4
Dårligste 5	7,8	-2,8
Alle	12,3	-6,4

Holstein, og i den sidste besætning var det JER × RDM × HOL, der var den bedste gruppe. I gennemsnit havde RDM × HOL krydsningerne i de fem bedste besætninger en værdistofproduktion, der var 16,7 kg højere end Holstein i de samme besætninger.

I de dårligste fem besætninger var RDM × HOL bedre end de rene Holstein i alle fem besætninger med i gennemsnit 7,8 kg mere produceret værdistof. Det tyder på, at de besætninger med det bedste management kan udnytte krydsningskøernes potentiale bedre, og derfor er forskellen mellem RDM × HOL krydsningerne og de rene Holstein større for de bedste end de dårligste besætninger.

Ud af de 18 besætninger i undersøgelsen var der i alt 16 besætninger, hvor RDM × HOL krydsningerne havde en højere værdistofproduktion end Holstein og en, hvor det var JER × RDM × HOL, der var den bedste gruppe. Kun i en

enkelt besætning var Holstein den højst ydende gruppe. I gennemsnit på tværs af alle 18 besætninger producerede RDM × HOL krydsninger 12,3 kg mere fedt og protein sammenlignet med Holstein køerne.

Færre tom dage

For frugtbarhed blev antal dage fra første til sidste inseminering analyseret, og de fem bedste og de fem dårligste besætninger blev udvalgt på samme måde som for ydelse. I gennemsnit havde RDM × HOL krydsningerne 6,4 dage mindre fra første til sidste inseminering end rene Holstein køer. I de fem bedste besætninger havde RDM × HOL krydsningerne i gennemsnit 7,4 færre dage fra første til sidste inseminering, og i fire ud af de fem besætninger var RDM × HOL bedre end Holstein – bortset fra en enkelt besætning. For de fem dårligste besætninger brugte RDM × HOL krydsninger

ne 2,8 dage mindre om at blive drægtige, og i tre ud af fem besætninger var de bedre end de rene Holstein køer. Hvis man ser på alle 18 besætninger, så er der i alt 5 besætninger, hvor Holstein køerne er bedre end RDM × HOL krydsningerne.

Krydsninger har færre mastitisbehandlinger

For sundhedsegenskaber er køerne blevet sammenlignet på antallet af behandlede mastitistilfælde. Denne egenskab er dog meget afhængig af behandlingsstrategi og registreringsniveau. Derfor valgte vi at udelade de besætninger, der har registreret behandling på under 10 pct. af køerne. RDM × HOL krydsningerne havde samlet set færre mastitistilfælde.

I gennemsnit for alle besætninger er RDM × HOL en smule bedre end Holstein med 0,03 færre behandlede mastitistilfælde, og i 11 ud af 18 besætninger klarerede RDM × HOL sig bedre eller lige så godt som Holstein. Det er dog overraskende, at krydsningskøerne ikke klarer sig endnu bedre, da man regner med meget krydsningsfrodighed for netop sundhedsegenskaberne.

I front med ydelse, frugtbarhed og sundhed

Alt i alt ser det ud til, at krydsningskøerne klarer sig bedre end Holstein både mht. ydelse, reproduktion og sundhed. Især RDM × HOL krydsningskøerne har vist sig at være overlegne for alle tre egenskaber. Det fremgår også af denne undersøgelse, at krydsningernes fordel er størst i besætninger med et godt management. I de fem bedste besætninger for værdistof var forskellen mellem Holstein og RDM × HOL 10 kg højere end for de fem dårligste besætninger – men uanset managementniveau klarede krydsningskøerne sig rigtigt pænt.